FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

föredraget den 10 juni 1997 *

1. Denna begäran om förhandsavgörande som Hoge Raad der Nederlanden har hänskjutit enligt artikel 3 i protokollet av den 3 juni 1971, [1] innebär utan tvekan att domstolen kommer att ta ställning till vissa intressanta principfrågor med avseende på Brysselkonventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, [2] i dess ändrade lydelse enligt 1978 års anslutningskonvention [3] (nedan kallad konventionen eller Brysselkonventionen). Domstolen har särskilt anmodats att ta ställning till tolkningen av artikel 1 andra stycket punkt 4, artikel 5 punkt 1 och artikel 24 i konventionen, som kan komma att ha konsekvenser som sträcker sig långt utöver ramarna för förevarande mål.

2. Bakgrunden i målet är följande.

I — Faktiska omständigheter och förfarandet

3. I mars månad år 1993 ingick bolagen Van Uden Maritime (nedan kallat Van Uden eller sökanden), Rotterdam (Nederländerna), och Kommanditgesellschaft in Firma Deco-Line, Peter Determann (nedan kallat Deco-Line eller svaranden), Hamburg (Tyskland), ett "slot/space charter agreement". Van Uden ställde i enlighet med detta avtal lastutrymme till Deco-Lines förfogande på fartyg som användes i linjetrafik, mot betalning av frakthyra (som beräknades i enlighet med av parterna fastställda tariffer).

4. Då Deco-Line inte betalade vissa fakturor, inledde dess motpart ett skiljeförfarande i Nederländerna i enlighet med avtalet.

5. Hoge Raad der Nederlanden har förtydligat [4] att Deco-Line inte har egendom i Nederländerna som kan beläggas med kvarstad.

6. Eftersom Van Uden ansåg att Deco-Line dröjde för länge med att utse skiljemän och då den uteblivna betalningen av fakturorna

* Originalspråk: franska.

1 — Protokollet om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 204, 1975, s. 28; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30.

2 — EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30.

3 — Konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde (EGT L 304, s. 1, svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 14, och den ovannämnda konventionen av den 27 september 1968 i ändrad lydelse, EGT L 304, s. 77).

4 — Punkt 3.1 iv i beslutet om hänskjutande.

förorsakade bolaget likviditetsproblem, inledde det ett interimistiskt förfarande hos ordföranden för Rechtbank te Rotterdam för betalning av fyra fordringar som var förfallna enligt avtalet. Van Uden begärde, i första hand, betalning av ett belopp om 830 919,13 DM jämte lagstadgad ränta och, i andra hand, ett förskott om 404 923,29 DM av det förstnämnda beloppet.

7. Deco-Line bestred att den nederländska domstolen var behörig och hävdade att den tyska domstolen var behörig, vilket den kom fram till med stöd av den allmänna principen i artikel 2 första stycket i Brysselkonventionen, enligt vilken domstolen i den stat där svaranden har sitt hemvist är behörig. I andra hand bestred Deco-Line att förfarandet var brådskande.

8. Ordföranden avslog först invändningen om bristande behörighet. Denne ansåg att en ansökan om en interimistisk åtgärd såsom den i förevarande mål, skall anses syfta till att en "interimistisk åtgärd" i den mening som avses i artikel 24 i konventionen vidtas. Av detta drog denne slutsatsen att det inte var nödvändigt att basera behörigheten på principerna i artikel 2—18 i konventionen och att domstolen uppfyllde behörighetsvillkoren i enlighet med nationell rätt.

9. I enlighet med artikel 126 tredje stycket i den nederländska civilprocesslagen (nedan kallad civilprocesslagen) har nämligen domstolen i den stat där sökanden har sin hemvist behörighet att pröva en ansökan om svaranden varken har känd hemvist eller bosättning i Nederländerna, om tvisten har tillräcklig anknytning till den nederländska rättsordningen. Den nederländska domstolen ansåg att sistnämnda villkor var uppfyllt i förevarande fall av två anledningar. För det första deltar Deco-Line i den internationella handeln och erhåller av denna anledning fordringar i Nederländerna som kan bli föremål för utsökning i Nederländerna efter en eventuell fällande dom. För det andra kan en sådan dom även verkställas i Tyskland.

10. Ordföranden ansåg dessutom att den omständigheten att parterna har kommit överens om att skiljeförfarandet skall ske i Nederländerna inte påverkar den behörighet som denne tilldelats enligt nederländsk rätt, i enlighet med artikel 1022.2 i civilprocesslagen, som har följande lydelse:

"En skiljeklausul hindrar inte att en part begär att domstolen beslutar om en säkerhetsåtgärd eller ansöker om en interimistisk åtgärd hos ordföranden för domstolen i enlighet med artikel 289 ..."

11. Van Udens ansökan bifölls således genom interimistiskt beslut av den 21 juni 1994, och Deco-Line skulle utge ett belopp om 377 625,35 DM jämte lagstadgad ränta till Van Uden.

12. Gerechtshof te 's-Gravenhage fastslog dock efter överklagande att de nederländska domstolarna saknade behörighet och upphävde beslutet genom dom av den 11 oktober 1994.

13. Enligt Gerechtshof kan ordförandens behörighet enligt artikel 24 i konventionen mycket riktigt grundas på artikel 126.3 i civilprocesslagen — i förevarande fall är villkoren för tillämpning av denna artikel i princip uppfyllda — men denna behörighet är underställd det ytterligare villkoret att tvisten har tillräcklig anknytning till den nederländska rättsordningen. Enligt Gerechtshof är detta villkor endast uppfyllt i samband med Brysselkonventionen om det interimistiska beslutet kan komma att ha verkningar inom den stat där domstolen är belägen och kan verkställas där. I enlighet med konventionens system är detta villkor även uppfyllt om domstolen, som i förevarande fall, är behörig enligt artikel 5 punkt 1 i konventionen (eftersom Van Udens begäran avser betalning av ett belopp och då denna avtalsenliga förpliktelse skall uppfyllas i Nederländerna). Enligt Gerechtshof är det emellertid i detta sammanhang inte tillräckligt att det är möjligt att Deco-Line kan komma att förvärva egendom i Nederländerna.

14. Van Uden överklagade. Hoge Raad ansåg att det krävdes en närmare tolkning av de bestämmelser i konventionen som åberopats, och förklarade målet vilande och hänsköt följande frågor till domstolen för förhandsavgörande:

"1) När en betalningsförpliktelse som uppkommit till följd av ett avtal skall uppfyllas i en konventionsstat — så att borgenären, enligt artikel 5 punkt 1 i Brysselkonventionen för att framställa ett yrkande om verkställighet, kan väcka talan vid en domstol i denna stat mot en gäldenär som har försummat att betala, även då gäldenären har hemvist i en annan konventionsstat — är då domstolarna i den första staten också (utan vidare) behöriga att pröva en ansökan, som borgenären har lämnat in avseende sin gäldenär, om att gäldenären interimistiskt skall förpliktas att betala det belopp som denne enligt domstolen som prövar ansökan med största sannolikhet är skyldig borgenären, eller gäller mer specifika villkor för att den domstol som prövar ansökan skall vara behörig, som exempelvis att det beslut som ansökan i det interimistiska förfarandet avser skall (eller kan) ha verkan i ifrågavarande konventionsstat?

2) Är det av betydelse för svaret på fråga 1 om parternas avtal innehåller en skiljeklausul och, om så är fallet, var skiljeförfarandet skall äga rum enligt denna klausul?

3) Om svaret på fråga 1 är att beslutet även — för att den domstol som prövar ansökan om en interimistisk åtgärd skall vara behörig — måste ha verkan eller kunna ha verkan i ifrågavarande konventionsstat, betyder detta att beslutet måste kunna verkställas där och är det då nödvändigt att detta villkor är uppfyllt då ansökan om den interimistiska åtgärden lämnas in, eller är det tillräckligt att detta villkor med stor sannolikhet uppfylls i framtiden?

4) Omfattas den möjlighet som föreligger enligt artikel 289 och följande i Nederlands Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (den nederländska civilprocesslagen), att i brådskande fall ansöka om att ordföranden för Arrondissementsrechtbank meddelar ett interimistiskt beslut, av begreppet 'interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder' i artikel 24 i Bryssel-konventionen?

5) Är det av betydelse för svaret på fråga 4 om ett förfarande i sak är anhängigt eller kan anhängiggöras och, om så är fallet, är det av betydelse att ett skiljeförfarande är anhängigt?

6) Är det av betydelse för svaret på fråga 4 att den interimistiska åtgärd som har begärts är ett beslut om att en betalningsförpliktelse skall uppfyllas, såsom avses i fråga 1?

7) Om fråga 4 besvaras jakande, bör då, om 'domstol i en annan konventionsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna konvention', artikel 24 och särskilt dess hänvisning till 'interimistiska åtgärder ... som kan vidtas enligt lagen i en konventionsstat', förstås så att domstolen i det interimistiska förfarandet (utan vidare) är behörig om den är behörig enligt nationella behörighetsregler, även då reglerna i fråga är de regler till vilka det hänvisas i artikel 3 andra stycket i Brysselkonventionen, eller är dess behörighet i det senare fallet beroende av att mer specifika villkor är uppfyllda, exempelvis att den begärda interimistiska åtgärden skall (eller kan) ha verkan i den ifrågavarande konventionsstaten?

8) Om fråga 7 skall besvaras så att det, för att domstolen som prövar ansökan om interimistiska åtgärder skall vara behörig, även krävs att beslutet skall (eller kan) ha verkan i den ifrågavarande konventionsstaten, betyder detta att beslutet måste kunna verkställas i denna stat och

är det nödvändigt att detta villkor är uppfyllt när ansökan om interimistiska åtgärder lämnas in, eller är det tillräckligt att det sannolikt uppfylls i framtiden?"

3. social trygghet,

4. skiljeförfarande".

II — Tillämpliga bestämmelser

A — *Relevanta bestämmelser i Brysselkonventionen*

15. Konventionens materiella tillämpningsområde (avdelning I) omfattar enligt artikel 1 privaträttens område. Enligt artikel 1 andra stycket är konventionen inte tillämplig på:

"1. fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,

2. konkurs, ackord och liknande förfaranden,

16. Med stöd av olika bestämmelser avseende behörighet (avdelning II) är det möjligt att fastställa vilken domstol som är behörig att avgöra målet. Som en allmän princip gäller att domstolen där svaranden har sitt hemvist (artikel 2) är behörig. I enlighet med artikel 3 andra stycket kan man inte väcka talan mot denne genom att åberopa exorbitanta behörighetsbestämmelser, särskilt följande: "i Nederländerna: artikel 126 tredje stycket och artikel 127 i civilprocesslagen (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)".

17. Under rubriken "Särskilda behörighetsregler" (avsnitt 2 i avdelning II) föreskrivs andra bestämmelser som svaranden kan åberopa i stället för de i artikel 2 med anledning av den nära anknytning som en viss domstol har till en tvist. Artikel 5 punkt 1 har följande lydelse:

"Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat

1. om talan avser avtal, vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas, ...".

18. Slutligen föreskrivs det regler om "Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" i artikel 24 i konventionen, vilken är den enda bestämmelsen i avsnitt 9 i avdelning II. Enligt denna artikel kan en domstol som inte är behörig att pröva målet i sak besluta om sådana åtgärder inom de områden som omfattas av konventionens materiella tillämpningsområde, om sökanden väljer att väcka talan vid denna i stället för vid domstolen i en annan konventionsstat som är behörig att pröva målet i sak. De åtgärder som kan vidtas är de som föreskrivs i lagstiftningen i den stat där den domstol vid vilken målet är anhängigt är belägen.

B — *Nationell rätt*

19. Det interimistiska förfarandet i tvistemål, vilket lyder under benämningen "kort geding", regleras i artikel 289 och följande artiklar civilprocesslagen.

20. Kommissionen har givit följande uppgifter om dessa: [5]

"Det är fråga om en ansökan om interimistiska åtgärder som har inlämnats till ordföranden för Arrondissementsrechtbank. Det interimistiska förfarandet är något som används i betydande omfattning i Nederländerna. Kravet på att det skall vara ett brådskande ärende för att det interimistiska förfarandet skall kunna inledas tolkas extensivt. Vare sig det interimistiska förfarandet leder till att de begärda interimistiska åtgärderna beviljas eller avslås, anser parterna ofta att ett interimistiskt beslut är definitivt, på så sätt att de återkallar talan i sak. Ursprungligen kunde en ansökan om interimistiska åtgärder endast avse förelägganden och förbud, men sedan en viss tid har Hoge Raad även inom vissa gränser tillåtit fordringar. Det är på så sätt möjligt att inom ramen för ett interimistiskt förfarande erhålla ett förskott på en betalning av en fordran i den mån det inte går eller är praktiskt taget omöjligt att bestrida denna fordran."

21. Trots att den nederländska regeringen inte har inlämnat något yttrande i förevarande förfarande, kan de uppgifter som den ingav i samband med det mål som gav upphov till domstolens dom av den 31 mars 1982 i mål 25/81, W./H. (REG 1982, s. 1189) vara av relevans:

"... den nederländska regeringen uppger att det interimistiska förfarandet är avsett att tillämpas i brådskande fall som, även om de inte har karaktär av säkerhet, åtminstone är interimistiska. Den har tillagt att den interimistiska verkan av de beslut som fattas efter ansökan om interimistiska åtgärder i enlighet med artikel 289 i den nederländska civilprocesslagen uttrycks i artikel 292 i civilprocesslagen, som har följande lydelse: 'Beslut om interimistiska åtgärder skall inte föregripa avgörandet i saken.'" [6]

5 — Punkt 5 i dess yttrande.

6 — S. 1199.

III — Svaren på frågorna

22. Det framgår av beslutet om hänskjutande att den nederländska domstolen anser att det i princip föreligger två möjligheter för att ordföranden i det interimistiska förfarandet skall vara behörig enligt konventionen. För det första (första till tredje frågan) enligt artikel 5 punkt 1 (där det föreskrivs om *forum specialis* för de tvister som avser avtalsförpliktelser), för det andra (fjärde till åttonde frågan) enligt artikel 24 (som utgör en bestämmelse om särskild behörighet i fråga om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder).

23. Hoge Raad ställer sig i båda fallen i synnerhet frågan huruvida behörigheten för den domstol vid vilken det interimistiska förfarandet är anhängigt är villkorat av att det beslut domstolen skall fatta kommer att ha verkan inom den stat där domstolen är belägen och, i så fall, om detta villkor skall vara uppfyllt när ansökan inlämnas eller om det är tillräckligt att detta villkor kan komma att uppfyllas vid en senare tidpunkt.

24. Domstolen frågar även med avseende på bägge dessa möjligheter om det är av betydelse att det mål som är anhängigt vid domstolen är underställt ett skiljeförfarande (frågorna 2 och 5).

25. Jag skall granska frågorna ur tre på varandra följande perspektiv, som motsvarar de tre bestämmelser i Brysselkonventionen som den nationella domstolen avser med sina frågor, nämligen artikel 1 andra stycket punkt 4, artikel 5 punkt 1 och artikel 24.

A — *Inledande anmärkning om huruvida Brysselkonventionen är tillämplig oaktat den omständigheten att det föreligger en skiljeklausul*

26. Inledningsvis skall det fastställas om den omständigheten att det föreligger en skiljeklausul innebär att ett förfarande såsom det förevarande inte omfattas av konventionens tillämpningsområde enligt artikel 1 andra stycket punkt 4.

27. Detta diskuteras i de skriftliga yttranden som inlämnats till domstolen av parterna i målet vid den nationella domstolen, den tyska regeringen och den brittiska regeringen samt kommissionen, i samband med att den andra och den femte frågan kommenteras, även om dessa två frågor inte direkt avser denna problemställning. Det tycks som om den nationella domstolen nämner skiljeklausulen och skiljeförfarandet snarare i samband med bedömningen av deras betydelse för möjligheten att det beslut som den domstol där ansökan ingetts meddelar har verkan inom den medlemsstat där domstolen är belägen, än för att pröva huruvida de medför att konventionen inte är tillämplig.

28. Det är för övrigt karakteristiskt att det inte vid något tillfälle i samband med förfarandet vid den nationella domstolen har invänts att den nederländska domstolen inte skulle vara behörig med anledning av att det föreligger en skiljeklausul. Den invändning om att domstolen inte är behörig som svaranden i målet vid den nationella domstolen framställde i det interimistiska förfarandet syftade till att *med tillämpning av bestämmelserna i konventionen* få bekräftat att de tyska domstolarna, där svaranden är etablerad, i princip har behörighet enligt en allmän behörighetsregel. Skiljeklausulen åberopades inte och det tycks som om det endast var tillfälligtvis som den nationella domstolen *ex officio* prövade denna fråga mot bakgrund av tillämpliga bestämmelser i nationell rätt.

1. *Artikel 17 i konventionen*

29. Detta konstaterande motiverar en inledande anmärkning. De yttranden som har inlämnats i detta mål angående skiljeklausulens betydelse rör samtliga tolkningen av artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen. Det tycks dock finnas anledning att med en gång avfärda en teori, som även om den inte har nämnts under förfarandet, ändå skulle kunna vara lockande.

30. Man skulle nämligen kunna frestas att betrakta den skiljeklausul som parterna har kommit överens om som en frivillig prorogation i den mening som avses i artikel 17 i konventionen, som har följande lydelse:

"Om parterna har träffat avtal om att en domstol eller domstolarna i en konventionsstat skall vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister med anledning av ett bestämt rättsförhållande, och minst en av parterna har hemvist i en konventionsstat, skall endast den domstolen eller domstolarna i den staten vara behöriga...".

31. Utan att gå in på huruvida en klausul varigenom skiljemän ges behörighet skall anses som en klausul enligt vilken "en domstol eller domstolarna i en konventionsstat" ges behörighet i den mening som avses i bestämmelsen och således på om artikel 17 är tillämplig i förevarande mål, skall jag endast påpeka att i detta fall är bestämmelserna i konventionen likväl tillämpliga.

32. Det föreligger nämligen alternativ.

33. Det första är att likställa detta fall med det som anges i doktrinen, att en skiljeklausul ger domstolen i tredje land behörighet eller att en klausul inte uppfyller villkoren i artikel 17. Om det inte längre är Brysselkon-

ventionen utan varje enskild stats rätt som bestämmer skiljeklausulens räckvidd, skall det i enlighet med *lex fori* fastställas om skiljeklausulen eventuellt inte skall tillämpas. [7] Den domstol där ansökan inlämnades har i förevarande mål med tillämpning av nationell rätt (artikel 1022.2 i civilprocesslagen) frântagit den omtvistade klausulen dess verkan.

34. Det andra är att skiljedomstolen helt enkelt likställs med "en domstol eller domstolarna i en konventionsstat" i den mening som avses i artikel 17. I det fallet innebär den omständigheten att svaranden inställde sig frivilligt i detta fall och att denne inte bestred domstolens behörighet till fördel för skiljemännen en tyst prorogation av domstolens behörighet i den mening som avses i artikel 18 i konventionen, [8] som har följande lydelse:

"Utöver den behörighet som en domstol i en konventionsstat har enligt andra bestämmelser i denna konvention, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål endast för att bestrida domstolens behörighet eller om en annan domstol har exklusiv behörighet enligt artikel 16."

35. Som synes skulle konventionen likväl varit tillämplig, även om man hade åberopat artikel 17 i konventionen. Därutöver krävs det naturligtvis att tvisten omfattas av konventionens materiella tillämpningsområde. Därmed återkommer jag till frågan om skiljeklausulen skall bedömas enligt artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen.

Artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen

36. Även om den nationella domstolen som bekant inte uttryckligen har tagit ställning till denna del av förfarandet, kan den likväl inte ignoreras, eftersom det skulle vara onödigt att besvara övriga frågor om den omständigheten att det föreligger en skiljeklausul skulle innebära att konventionen inte är tillämplig.

37. I detta avseende förekommer två ståndpunkter, vilka bygger på två motsatta tolkningar av artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen.

38. Den första ståndpunkten, som Deco-Line och den brittiska regeringen förespråkar samt den tyska regeringen på ett mindre kategoriskt sätt, innebär att förevarande förfarande inte regleras av bestämmelserna i

7 — Se i det avseendet Gaudemet-Tallon, H.: *Les conventions de Bruxelles et de Lugano*, L. G. D. J, 1993, punkt 237; Gothot, P. och Holleaux, D.: *La convention de Bruxelles du 27.9.1968*, Jupiter, 1985, punkt 119; Droz, G. A. L.: *Compétence judiciaire et effets des jugements dans le Marché Commun, (Étude de la Convention de Bruxelles du 27 september 1968)*, Dalloz, 1972, punkterna 93 och 102.

8 — Dom av den 24 juni 1981 i mål 150/80, Elefanten Schuh (REG 1981, s. 1671), punkt 11, och av den 7 mars 1985 i mål 48/84, Spitzley (REG 1985, s. 787), punkt 26

konventionen, eftersom parterna enligt avtalet har kommit överens om att deras tvister skall slitas av en skiljedomstol.

39. Den andra ståndpunkten, som Van Uden och kommissionen förespråkar, är att undantaget inte skall tolkas alltför extensivt.

40. Även om det är första gången som EG-domstolen har att uttala sig angående betydelsen av att det föreligger en skiljeklausul vid tillämpningen av bestämmelserna i Brysselkonventionen i ett förfarande som är anhängigt vid en nationell domstol, [9] var konventionens upphovsmän medvetna om denna problematik. Redan i P. Schlossers rapport [10] uppmärksammades nämligen de två sätt som undantaget i artikel 1 andra stycket punkt 4 kan tolkas på. I rapporten anges följande:

"Under förhandlingarna framkom att i fråga om tolkningen av bestämmelserna i artikel 1 andra stycket punkt 4 förelåg det två olika och oförenliga ståndpunkter. Enligt den första ståndpunkten, som framförallt förespråkades av Förenade kungarikets delegation, omfattar denna bestämmelse samtliga de tvister som enligt en fortfarande gällande överenskommelse skall slitas av skiljemän, däri inbegripet samtliga accessoriska tvister som har anknytning till skiljeförfarandet. Enligt den andra ståndpunkten, som förespråkas av de ursprungliga medlemsstaterna, kan förfaranden som är anhängiga vid de nationella domstolarna endast anses som en del av ett skiljeförfarande om de har anknytning till avslutade, pågående eller kommande skiljeförfaranden". [11]

41. Det är således helt naturligt att dessa två "olika och oförenliga ståndpunkter" har redovisats på ett ingående sätt inför domstolen.

42. Följande argument har framförts till stöd för att bestämmelserna i konventionen inte skall tillämpas.

9 — Jag vill dock nämna domstolens dom av den 25 juli 1991 i mål C-190/89, Rich (REG 1991, s. I-3855), som är av särskild betydelse vid bedömningen av förevarande mål och som jag senare kommer att återkomma till. Där skulle domstolen ta ställning till betydelsen av andra aspekter av ett skiljeavtal. I det målet tillfrågades domstolen om undantaget i artikel 1 andra stycket punkt 4 omfattar en tvist vid en nationell domstol, som rör utseende av skiljemän, och om svaret på den första frågan är jakande, huruvida detta undantag även är tillämpligt när frågan huruvida det föreligger ett skiljeavtal eller huruvida ett skiljeavtal är giltigt på förhand uppkommer i en tvist.

10 — Rapport om konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands, och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde till konventionen om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område, samt protokollet om domstolens tolkning av konventionen (EGT C 59, 1979, s. 71), nedan kallad Schlosser-rapporten.

11 — Ibidem, punkt 61.

43. Deco-Line och den tyska regeringen har i synnerhet [12] framhållit att det kan komma att uppstå en risk för att beslut som är inbördes oförenliga meddelas, om det fastställs att den domstol som är behörig att besluta i fråga om ansökan om interimistiska åtgärder och de skiljemän som är behöriga att avgöra målet i sak samtidigt är behöriga att pröva frågor som rör samma tvist. De har påpekat risken för att en part enkelt skulle kunna kringgå tillämpningen av en skiljeklausul för att få en tvist prövad av vanlig domstol.

44. Den tyska regeringen har för övrigt gjort gällande att de interimistiska åtgärder som ansökan avser inte går att skilja från föremålet för skiljeförfarandet, i den meningen att båda syftar till återbetalning av en fordran. Eftersom konventionen emellertid inte är tillämplig på skiljeförfaranden är den inte heller tillämplig på en ansökan om interimistiska åtgärder, som är accessorisk till skiljeförfarandet. [13]

45. Slutligen har den brittiska regeringen gjort gällande [14] att den ansökan om interimistiska åtgärder som har ingetts vid den nationella domstolen utgör ett sådant förfarande "som syftar till att genomföra ett skiljeförfarande", enligt den definition av förfaranden som inte omfattas av konventionen enligt artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen som gavs i Schlosser-rapporten. [15]

46. Jag är inte övertygad av ovanstående argumentation utan anser, i likhet med kommissionen och sökanden, [16] att den omständigheten att skiljeförfaranden inte omfattas av konventionens tillämpningsområde inte är relevant i detta fall.

47. Vad avser den tyska regeringens och Deco-Lines första argument skall det påpekas att det framfördes redan i det mål som gav upphov till domstolens dom i det ovannämnda målet Rich. Det finns inte någon anledning att återkomma till detta, eftersom domstolen följde generaladvokaten Darmons förslag till avgörande i detta mål, [17] där han uttalade följande:

"Även om det är uppenbart att det inte är önskvärt att det föreligger oförenlighet mellan en skiljedom och en dom från en nationell domstol, finns det dock metoder för att lösa detta. Dessa metoder har bland annat redovisats i en avhandling rörande konflikter mellan domar och skiljedomar [Schlosser, P.: 'Conflits entre jugement judiciaire et arbitrage', *Revue de l'arbitrage*, 1981, nr 3, s. 371]. Författaren har särskilt beaktat den situationen när det föreligger motsättningar mellan en dom som skyddas av Brysselkonventionen och en skiljedom, samt de lösningar som är tillämpliga i ett sådant fall. Under alla omständigheter framgår det klart av denna avhandling att det enligt de principer som gäller på detta område är möjligt att i de olika konfliktsituationerna ange huruvida det är domen eller skiljedomen som har företräde."

12 — S. 9 respektive s. 11 i deras yttranden.

13 — Till stöd för detta argument har dom av den 27 mars 1979 i mål 143/78, De Cavel (REG 1979, s. 1055, nedan kallat målet De Cavel I), och domen i det ovannämnda målet W./H. åberopats. Dessa domar rörde säkerhetsåtgärder som begärdes inom ramen för tvister avseende fysiska personers rättsliga status och makars förmögenhetsförhållanden.

14 — Punkt 8 i dess yttrande.

15 — Punkt 64.

16 — Punkterna 18 och 19 respektive punkt 2.1 i deras yttranden.

17 — Punkt 103.

48. Jag vill tillägga att det i förevarande mål finns en fördel med att godta en tillämpning av konventionens regler, även om det finns viss risk för en "positiv" konflikt mellan besluten. Om konventionens regler inte kan tillämpas är det svårt att se hur en sådan situation som förelåg inledningsvis i förevarande mål skall kunna lösas, när skiljeförfarandet inte har kunnat inledas på grund av ena partens passivitet. Ett eventuellt förfarande avseende utseende av skiljemän skulle nämligen i så fall inte omfattas av konventionens tillämpningsområde enligt domstolens rättspraxis i det ovannämnda målet Rich. En risk för en "negativ" konflikt mellan besluten kan då inte uteslutas.

49. Om man därefter försöker att avgränsa innebörden av undantaget i artikel 1 andra stycket punkt 4 utifrån dess syfte och upphovsmännens avsikt, kan det inte ges den vidsträckta betydelse som föreslagits av den tyska och den brittiska regeringen.

50. Skälen till undantaget framgår mycket tydligt vid en läsning av P. Jenards rapport, där följande anges: [18]

"Frågan om skiljedomar regleras redan av ett flertal internationella avtal och nämns även i artikel 220 i Romfördraget. Dessutom har Europarådet utarbetat en europeisk konvention avseende enhetlig lagstiftning i fråga om skiljeförfaranden som troligen kommer att förses med ett protokoll som syftar till att i större utsträckning än New Yorkkonventionen underlätta erkännande och verkställighet av skiljedomar. Därför föreföll det lämpligare att undanta skiljedomar". [19]

51. Syftet var således att undvika att i Brysselkonventionen reglera frågor som redan regleras i existerande eller kommande internationella bestämmelser.

52. Följaktligen kan innebörden av detta undantag endast vara att skiljedomar inte skall omfattas av konventionens tillämpningsområde, i den utsträckning de regleras på annat håll.

53. De ovannämnda internationella konventionerna avser emellertid mycket begränsade aspekter av internationella tvister, nämligen skiljeförfarandet som sådant. Det framgår av generaladvokaten Darmons genomgång i hans förslag till avgörande i det ovannämnda målet Rich — som jag hänvisar till för mer ingående detaljer — att de i huvudsak avser "verkningarna av skiljeavtal och verkställig-

18 — Rapport om konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT C 59, 1979, s. 1), nedan kallad Jenard-rapporten.

19 — Ibidem, s. 13.

het av skiljedomar", [20] eller "skiljeavtal, skiljemännens sammansättning, skiljeförfarandet, avkunnande av skiljedomar, överklagande av skiljedomar samt erkännande och verkställighet av dessa". [21] Syftet med dessa konventioner är således uppenbart inte att behandla alla de rättsområden som kan vara *föremål för talan* i en tvist som avgörs genom skiljeförfarande. Dessa områden har nämligen nästan obegränsad omfattning och varierar i vart fall från en tvist till en annan.

54. Det är för övrigt på det sättet som domstolen redan har avgränsat undantaget i fråga, när den fastslog att "genom att undanta skiljeförfaranden från konventionens tillämpningsområde på grund av att dessa redan omfattas av internationella konventioner, har avtalsparterna avsett att i sin helhet undanta *skiljeförfaranden som sådana...*". [22]

55. Det är därför som, såsom framgår av experternas rapporter, konventionen inte är tillämplig "varken vad gäller erkännande och verkställighet av skiljedomar ... eller för att fastställa domstolarnas behörighet vid tvister rörande ett skiljeförfarande, exempelvis talan om ogiltigförklaring av en skiljedom, eller vad gäller erkännande av avgöranden som meddelats till följd av en sådan talan". [23]

56. I själva verket är de områden som avses i undantaget de som "... syftar till att genomföra ett *skiljeförfarande*, såsom förfaranden för att utse skiljemän eller förklara en skiljeman jävig, fastställa var skiljeförfarandet skall äga rum och förlänga den tidsfrist som fastställts för avkunnande av skiljedom eller prejudiciella avgöranden avseende sakfrågor, som finns i engelsk rätt i form av 'statement of special case' (artikel 21 i 'Arbitration Act' från år 1950). På samma sätt är konventionen inte tillämplig på avgöranden av en nationell domstol varigenom det konstateras att ett skiljeavtal är giltigt eller ogiltigt, eller varigenom parterna förpliktas att inte fortsätta ett skiljeförfarande på grund av att det är ogiltigt". "Konventionen är inte heller tillämplig på förfaranden och beslut avseende ansökan *om ogiltigförklaring, ändring, erkännande och verkställighet* av skiljedomar". [24]

57. Däremot skall det hållas i minnet att "dessa rättsområden endast är undantagna från konventionen om de utgör det huvudsakliga föremålet för talan". [25]

20 — Punkt 10 i förslaget till avgörande, där det hänvisas till New Yorkkonventionen av den 10 juni 1958.

21 — Punkt 11 i förslaget till avgörande, där det hänvisas till Unicitral's Model Law on International Commercial Arbitration från år 1985.

22 — Domen i det ovannämnda målet Rich, punkt 18, min kursivering.

23 — Jenard-rapporten, s. 13.

24 — Schlosser-rapporten, punkterna 64 och 65.

25 — Jenard-rapporten, s. 10.

58. I synnerhet anges att "begreppet skiljedom endast avser skilje*förfarandet*. Följaktligen omfattar undantaget i artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen förfaranden vid nationell domstol *endast om dessa förfaranden i huvudsak rör ett skiljeförfarande*, och inte endast på ett accessoriskt sätt avser frågan om giltigheten av ett skiljeavtal vid bedömningen av domstolens behörighet". [26]

59. Domstolen har erinrat om detta på följande sätt: "För att fastställa huruvida en tvist omfattas av konventionens tillämpningsområde, skall endast *föremålet för talan* beaktas. Om tvisten på grund av föremålet för talan, såsom utseende av en skiljeman, undantas från konventionens tillämpningsområde, kan förekomsten av en föregående fråga som domstolen måste ta ställning till för att avgöra tvisten inte motivera att konventionen tillämpas, oavsett vad denna fråga gäller". [27]

60. Som den tyska regeringen och Deco-Line med rätta har understrukit, skall i förevarande mål fästas vikt vid *föremålet för den talan* som väckts vid nederländsk domstol, för att fastställa huruvida den omfattas av det avgränsade området för skiljeförfarande och på grund av detta undantas från konventionens bestämmelser.

61. Av redogörelsen för den faktiska och processuella bakgrunden framgår det emellertid att Van Uden vände sig till den nederländska domstolen för att i första hand erhålla betalning av fyra obetalda fakturor som är förfallna enligt avtalet, och i andra hand erhålla endast delbetalning av dessa fakturor.

62. Följaktligen avser föremålet för denna begäran inte på något sätt skiljeförfarande. [28] Det rör sig snarare om ett krav inom ett avtalsförhållande, [29] i den meningen att det "har sin grund i att en avtalsförpliktelse inte har iakttagits". [30]

63. Den omständigheten att den talan som väckts vid nederländsk domstol kan anses som accessorisk till det huvudsakliga skiljeförfarandet, vilket den tyska regeringen och Deco-Line har påstått, förändrar enligt min mening inte detta konstaterande.

64. Domstolen har nämligen ansett att "... enligt konventionens allmänna systematik sammankopplas inte nödvändigtvis en acces-

26 — Schlosser-rapporten, punkt 62.3, min kursivering.

27 — Domen i det ovannämnda målet Rich, punkt 26, min kursivering.

28 — Se i det avseende anmärkningarna av Tagaras, H. om det ovannämnda målet Rich i *Cahiers de droit européen*, 1992, s. 668, 670. Författaren gör åtskillnad mellan tvister som rör hur skiljeavtal genomförs och tvister där föremålet för talan avser en sakfråga som normalt sett omfattas av konventionen, men där svaranden kan åberopa ett skiljeavtal. Även om konventionen överhuvudtaget inte är tillämplig på den första typen av tvister, är konventionen tillämplig på den andra typen av tvister vad gäller domstolens behörighet (författaren har dock angett att det däremot kan uppstå svåra frågor vid erkännande och verkställighet).

29 — Se nedan punkt 81 i detta förslag till avgörande.

30 — Dom av den 8 mars 1988 i mål 9/87, Arcado (REG 1988, s. 1539), punkt 13.

sorisk begäran med den huvudsakliga begäran", [31] i den meningen att en begäran inte undantas från konventionens tillämpningsområde bara på grund av att den huvudsakliga begäran, som den är accessorisk till, är undantagen därifrån.

65. Ännu en gång är det avgörande kriteriet föremålet för förfarandet. Domstolen har uttalat att "en accessorisk begäran omfattas ... av konventionens tillämpningsområde beroende på vilket område som begäran avser och inte beroende på vilket område som den huvudsakliga begäran hänför sig till". [32]

66. Bland de argument som framförts för att konventionens bestämmelser inte är tillämpliga kan det enligt min mening inte urskiljas något argument som domstolen skulle kunna ansluta sig till.

67. Det skall förvisso medges att det kan vara otillfredsställande att föreställa sig att samma tvist samtidigt kan anhängiggöras hos skiljemän och vid allmän domstol.

68. Jag anser dock att en sådan situation skall avgöras enligt reglerna i den nationella lagstiftningen, "därför att det kan inte krävas mer av Brysselkonventionen än vad den omfattar". [33]

69. EG-domstolen kan således inte pröva en behörighetsinvändning mot en domstol där en tvist anhängiggjorts avseende en fråga som omfattas av konventionen, när invändningen går ut på att tvisten skall avgöras av skiljedomstol. Det ankommer endast på den nationella domstolen att avgöra denna fråga genom tillämpning av *lex fori*.

70. I förevarande mål är det dock tillräckligt att ange att den nederländska domstolen baserade sig på artikel 1022.2 i civilprocesslagen, där det uttryckligen föreskrivs att en skiljeklausul inte hindrar att den nationella domstolen är behörig i ett interimistiskt förfarande.

71. Under alla omständigheter anges det i Schlosser-rapporten att "dessa grundläggande skillnader i tolkningen leder i praktiken till olika resultat endast i ett fall". [34] "Om en vanlig domstol inte kände till att det förelåg ett skiljeavtal eller om detta har ogiltigförklarats, och domstolen således har avgjort målet i sak, kan då en annan medlemsstat i gemenskapen vägra att erkänna och verkställa detta avgörande, med motiveringen att skiljeavtalet faktiskt var giltigt och

31 — Dom av den 6 mars 1980 i mål 120/79, De Cavel (REG 1980, s. 731), punkt 8, nedan kallat målet De Cavel II.

32 — Ibidem, punkt 9.

33 — Audit, B.: "L'arbitre, le juge et la convention de Bruxelles", *L'internationalisation du droit — Mélanges en l'honneur d'Yvon Loussouarn*, Dalloz, 1994, s. 15, 19.

34 — Punkt 61 *in fine*.

att avgörandet således inte omfattas av konventionens tillämpningsområde enligt artikel 1 andra stycket punkt 4?". Enligt Schlosser kan denna enda svårighet lösas på ett enkelt sätt, eftersom "domstolen i den stat som skall erkänna avgörandet inte längre har något val. Om domstolen i ursprungsstaten uttalat sig om konventionens tillämplighet vid bedömningen av sin behörighet, är domstolen i den stat som skall erkänna och verkställa avgörandet bunden av detta ställningstagande". [35]

72. Jag drar därför slutsatsen att den omständigheten att det föreligger ett skiljeförfarande inte utgör något hinder för tillämpningen av konventionens bestämmelser i förevarande mål.

73. Efter dessa inledande anmärkningar, skall jag nu övergå till de frågor som den nationella domstolen har hänskjutit till domstolen.

B — *Tillämpningen av artikel 5 punkt 1 i konventionen*

74. Genom den första frågan vill Hoge Raad veta om artikel 5 punkt 1 i konventionen ger en domstol där en ansökan om interimistiska åtgärder har ingetts behörighet, vilket föreskrivs i civilprocesslagen, när ansökan syftar till att genom ett interimistiskt beslut förordna om betalningen av en skuld, eller om domstolens behörighet i interimistiska förfaranden enligt denna bestämmelse är underkastad villkoret att det finns en möjlighet att betalningen fullgörs i den stat där domstolen är belägen.

75. I den tredje frågan förutsätts att EG-domstolen anser att det sistnämnda villkoret är nödvändigt för tillämpningen av artikel 5 punkt 1 i konventionen, och frågan går ut på om detta villkor skall vara uppfyllt när talan väcks vid domstolen eller är det tillräckligt att det troligen kommer att uppfyllas vid en senare tidpunkt?

76. Det rör sig slutligen om att fastställa om ett interimistiskt förfarande, såsom det i förevarande mål, omfattas av artikel 5 punkt 1 i konventionen och i så fall på vilka villkor.

77. Även om det av ordalydelsen i den första frågan framgår att Hoge Raad tycks anse att den nederländska domstolen är behörig att i sak avgöra tvisten mellan parterna, skall jag kortfattat förvissa mig om detta, innan jag kontrollerar om denna behörighet även omfattar det interimistiska förfarandet.

78. För övrigt skall det redan nu noteras att, med undantag för Deco-Line, har inte någon bestritt — om man bortser från argumentet att konventionen inte är tillämplig genom en

35 — Punkt 62 *in fine*.

tolkning av artikel 1 andra stycket punkt 4 i konventionen som jag inte kan godta — att den nederländska domstolen är behörig att besluta om Van Udens ansökan i ett interimistiskt förfarande enligt artikel 5 punkt 1.

79. Som bekant ger denna bestämmelse sökanden möjlighet att, i stället för den principiella allmänna regeln om behörighet för domstolen där svaranden har sitt hemvist, välja att väcka talan vid domstolen med den närmaste anknytningen till en tvist "om avtalsförhållanden", för "att — på grund av de nära förbindelser som ett avtal skapar mellan avtalsparterna — samtliga de problem som kan uppkomma i samband med uppfyllelse av en avtalsförpliktelse skall kunna läggas fram vid en och samma domstol, nämligen domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas". [36]

80. Tillämpningen av denna valfria, kompletterande behörighet förutsätter att ett flertal villkor är uppfyllda, som alla är uppfyllda i förevarande mål.

81. För det första föreligger det inte några tvivel om att den tvist som anhängiggjorts vid den nationella domstolen avser ett "avtalsförhållande", eftersom det har visats att artikel 1 andra stycket punkt 4 inte är av betydelse. Även om det ibland är vanskligt att avgöra om en tvist rör ett avtalsförhållande, eftersom domstolen anser att begreppet skall tolkas självständigt i förhållande till konventionen, [37] är en begäran om återbetalning av hela eller en del av en fordran som skall erläggas till följd av ett avtal "... baserad på själva avtalet och omfattas följaktligen av ett avtalsförhållande i den mening som avses i artikel 5 punkt 1 i konventionen", eftersom den "grundas på att en avtalsförpliktelse inte har fullgjorts". [38]

82. För det andra kan den "ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas" i förevarande mål fastställas utan svårighet. I detta fall finns det endast en skyldighet som utgör grunden för begäran. Det rör sig om Deco-Lines betalningsförpliktelse till Van Uden, och "... uppfyllelseorten för betalningsförpliktelsen ... skall bestämmas i enlighet med de materiella regler som är tillämpliga på den omtvistade förpliktelsen enligt kollisionsnormerna för den domstol där talan väckts". [39] Det framgår av den nederländska appellationsdomstolens konstateranden att "betalningen av den frakthyra som Deco-Line skall erlägga skall ske i Nederländerna". [40]

83. Således är den nederländska domstol där talan väckts behörig enligt artikel 5 punkt 1 i konventionen. Enligt min mening är det inte av betydelse att Van Udens begäran framställdes i ett interimistiskt förfarande.

36 — Dom av den 22 mars 1983 i mål 34/82, Peters (REG 1983, s. 987; svensk specialutgåva, volym 7, s. 95), punkt 12.

37 — Ibidem, punkt 10.

38 — Domen i det ovannämnda målet Arcado, punkterna 12 och 13.

39 — Dom av den 29 juni 1994 i mål C-288/92, Custom Made Commercial (REG 1994, s. I-2913; svensk specialutgåva, volym 15), punkt 29, där de principer tillämpades som fastställdes i dom av den 6 oktober 1976 i mål 12/76, Tessili (REG 1976, s. 1473; svensk specialutgåva, volym 3, s. 177), punkt 13, och av den 15 januari 1987 i mål 266/85, Shenavai (REG 1987, s. 239; svensk specialutgåva, volym 9), punkt 7.

40 — Punkt 9 i Gerechtshof te 's-Gravenhages dom, som återges på s. 6 i den franska översättningen av de yttrande som Deco-Line inkommit med.

84. Det skall för det första erinras om att konventionen enligt artikel 1 är tillämplig "oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om".

85. För övrigt är den begärda åtgärdens karaktär utan betydelse enligt konventionen. Domstolen har nämligen fastslagit i sin dom i det ovannämnda målet De Cavel I "... att det i konventionen inte finns någon rättslig grund för att skilja mellan provisoriska och definitiva åtgärder vad beträffar konventionens materiella tillämpningsområde". [41]

86. På samma sätt och oberoende av hur den åtgärd som Van Uden har begärt i det interimistiska förfarandet skall klassificeras enligt konventionen, [42] anser jag att det inte finns något skäl att göra åtskillnad vid tillämpningen av artikel 5 punkt 1 i konventionen beroende på vilken typ av förfarande som inletts. Såsom generaladvokaten Warner angav i sitt förslag till avgörande i det ovannämnda målet De Cavel I, "skulle det vara underligt om konventionens tillämplighet vore beroende av vilken domstol eller vilken typ av förfarande som käranden, den som ingett en ansökan eller annan part har valt". [43]

87. Artikel 24 i konventionen påverkar inte på något sätt denna slutsats.

88. Även om den begärda åtgärden i det interimistiska förfarandet skall anses utgöra en interimistisk åtgärd eller säkerhetsåtgärd i den mening som avses i artikel 24, [44] har denna bestämmelse inte till syfte att ge en exklusiv behörighet på området. Den medger helt enkelt att en nationell domstol som inte är behörig att pröva målet i sak vidtar sådana åtgärder på det område som omfattas av konventionen, under förutsättning att den som inger ansökan har valt att vända sig till denna domstol i stället för till en domstol i en annan konventionsstat som är behörig att pröva målet i sak.

89. I alla händelser kan den som inger en ansökan välja att inte använda sig av denna möjlighet, utan använda de andra behörighetsregler som föreskrivs i konventionen. Således är den domstol som är behörig att pröva målet i sak enligt artikel 5 punkt 1 *a fortiori* behörig att ta upp till prövning "interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" i den mening som avses i artikel 24. "Artikel 24 ger den som inger en ansökan *valfrihet*, men hindrar inte att om han så föredrar begär att den domstol som är behörig att pröva målet i sak skall förordna om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder. Behörighet att pröva målet i sak innebär naturligtvis att domstolen även är behörig att förordna om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder". [45]

41 — Punkt 9.

42 — Denna aspekt kommer att behandlas vid genomgången av artikel 24 nedan.

43 — S. 1071, sista stycket.

44 — Jämför nedan med anmärkningarna avseende artikel 24.

45 — Gaudement-Tallon, H., anfört arbete, punkt 267.

90. Förvisso måste den åtgärd som begärts hos den domstol där talan anhängiggjorts enligt artikel 5 punkt 1 omfattas av konventionens tillämpningsområde. Jag anser att det har visats att så är fallet, eftersom jag anser att artikel 1 andra stycket punkt 4 inte skall tillämpas, och eftersom den talan som väckts vid den nederländska domstolen rör ett avtalsförhållande.

91. Genom den andra delen av den första frågan vill den nationella domstolen att domstolen skall klargöra om den behörighet som utövas i enlighet med artikel 5 punkt 1 i ett interimistiskt förfarande som syftar till att förplikta någon att betala ett belopp, är underkastad det ytterligare villkoret att det avgörande som kommer att meddelas kan verkställas i den stat där den domstol vid vilken ansökan ingetts är belägen.

92. Denna fråga från Hoge Raad har troligen sitt ursprung i att det föreskrivs ett sådant villkor i bestämmelserna i den nationella lagstiftning som är tillämplig på området, [46] men att svaranden i målet vid den nationella domstolen inte har några tillgångar i Nederländerna som kan bli föremål för kvarstad.

93. Som den tyska regeringen har angett [47] föreligger det inte något sådant krav enligt ordalydelsen i artikel 5 punkt 1.

94. För övrigt finns det inte någon hänvisning till nationella bestämmelser i denna bestämmelse, utan tvärtom utpekas direkt den behöriga domstolen. Följaktligen skulle det vara oförenligt med detta direkta utpekande att göra behörigheten beroende av villkor i nationell rätt.

95. Såsom kommissionen har påpekat [48] skulle det dessutom vara absurt om behörigheten enligt artikel 5 punkt 1 skulle göras beroende av villkoret att det interimistiska beslutet kan verkställas i den stat där den nationella domstolen är belägen, eftersom Brysselkonventionen just har utarbetats för att säkerställa "fri rörlighet för domar" inom den gemensamma marknaden. [49] I synnerhet avdelning III i Brysselkonventionen gör det möjligt att säkerställa att ett avgörande som meddelats i en konventionsstat snabbt och enkelt kan erkännas och verkställas i de andra konventionsstaterna.

96. Utan att den tredje frågan måste besvaras, drar jag därför slutsatsen vad gäller den första frågan att den nationella domstolen, som är behörig enligt artikel 5 punkt 1 i konventionen, är behörig oberoende av vilken typ av förfarande som inletts vid den. Således kan den nationella domstolen vid utövandet av denna behörighet genom interimistiskt beslut förordna om betalning av ett belopp, utan att behörigheten kan underställas villkoret att detta beslut skall kunna verkställas i

46 — Se punkt 13 i detta förslag till avgörande.

47 — S. 8 i den franska översättningen av dess yttrande. Se i det avseendet även Van Udens yttrande, punkt 1.4.

48 — Punkt 24 i dess yttrande.

49 — Dom av den 4 februari 1988 i mål 145/86, Hoffmann (REG 1988, s. 645), punkt 10, där formuleringarna i Jenard-rapporten, s. 42, används.

den stat där den nationella domstolen är belägen.

97. Detta får två konsekvenser.

98. För det första kan den nationella domstolen, där det interimistiska förfarandet har inletts och som är behörig i frågor inom avtalsförhållanden i egenskap av domstol "i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas", inte hänvisa till de behörighetsregler som föreskrivs i nationell rätt. I synnerhet kan behörigheten inte grundas på artikel 126 tredje stycket i civilprocesslagen (som anges i förteckningen över "exorbitanta behörighetsregler" i artikel 3 andra stycket i konventionen, och av den anledningen inte kan åberopas för att väcka talan vid nederländsk domstol).

99. För det andra finns det inte någon anledning att undersöka om även artikel 24 kan ligga till grund för dess behörighet, om det i enlighet med mitt förslag anses att den nederländska domstolen är behörig att ta upp ansökan om interimistiska åtgärder till prövning i enlighet med artikel 5 punkt 1. Fråga 4—8 behöver därför i princip inte besvaras.

100. Nedan skall jag således endast i andra hand behandla artikel 24.

C — *Artikel 24 i konventionen*

101. Under förfarandet vid den nationella domstolen ansåg sig ordföranden för Rechtbank te Rotterdam vara behörig att avgöra den ansökan som ingetts av Van Uden i ett förfarande för "kort geding", inte enligt artikel 5 punkt 1 i Brysselkonventionen — trots att det fanns möjlighet till det vilket visats ovan — utan enligt artikel 24 i denna konvention.

102. Genom fråga 4—8 har följaktligen den nationella domstolen hänskjutit till domstolen frågan om artikel 24 i konventionen är tillämplig på en sådan ansökan som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och, i förekommande fall, på vilka villkor.

103. Domstolen ställs således ännu en gång (den fjärde frågan) inför frågan huruvida brådskande åtgärder enligt ett interimistiskt beslut som fattats i ett förfarande för "kort geding" kan anses utgöra "interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" i den mening som avses i artikel 24 i konventionen. Denna fråga hänsköts till domstolen av Hoge Raad redan i det ovannämnda målet

W./H. [50] Domstolen har dock ännu inte behövt uttala sig i denna fråga. [51]

104. De övriga frågor som har hänskjutits syftar i huvudsak till att EG-domstolen skall klargöra villkoren för tillämpning av artikel 24. Frågorna är av två typer. Den ena typen av frågor rör "interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" (frågorna 4 och 6), och den andra avser domstolarnas behörighet (frågorna 5, 7 och 8).

1. *Begreppet interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder*

105. Artikel 24 är naturligtvis endast tillämplig om de "interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" som ansökan avser omfattas av konventionens materiella tillämpningsområde, eftersom "[artikel 24] inte ... kan åberopas till stöd för att interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, på områden som är undantagna från konventionen skall omfattas av dess tillämpningsområde". [52] Så är fallet i förevarande mål, vilket redan har visats.

106. Vad beträffar de åtgärder som avses i denna bestämmelse och som enligt domstolen är ägnade "... att skydda rättigheter av vitt skilda slag", [53] har det ofta noterats i doktrinen att det kan vara svårt att avgränsa innehållet i dessa. "Det faktum att en enhetlig definition av interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder saknas i Brysselkonventionen riskerar att skapa märkbart olika rättsskydd i medlemsstaterna". [54]

107. Domstolen har i vart fall valt en "gemenskapsrättslig" definition av begreppet, nämligen följande:

"Uttrycket 'interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder' i den mening som avses i artikel 24 i konventionen skall förstås på så sätt att det avser åtgärder som, inom de områden som omfattas av konventionens tillämpningsområde, syftar till att upprätthålla en faktisk eller rättslig situation, för att skydda de rättigheter som begärs fastställda vid den domstol som prövar målet i sak". [55]

108. Kan det anses att de åtgärder som har beslutats av den nederländska domstolen i

50 — Samma fråga har hänskjutits till domstolen av Bundesgerichtshof avseende erkännande och verkställighet av ett avgörande av Arrondissementsrechtbank te Leeuwarden i ett förfarande för "kort geding" i det ännu inte avgjorda målet C-99/96, Mietz (meddelande i EGT av den 18 maj 1996).

51 — Domstolen ansåg nämligen att den åtgärd som ansökts om i målet vid den nationella domstolen hörde till ett område (makars förmögenhetsförhållanden) som är undantaget från konventionens tillämpningsområde.

52 — Domen i det ovannämnda målet W./H., punkt 12, och i det ovannämnda målet De Cavel I, punkt 9.

53 — Dom av den 26 mars 1992 i mål C-261/90, Reichert m. fl. (REG 1992, s. I-2149), punkt 32, nedan kallat målet Reichert II, och domen i det ovannämnda målet De Cavel I, punkt 8.

54 — Tarzia, G.: "Les mesures provisoires dans les pays de la C. E. E.", *Annales de droit de Louvain*, 1996, nr 1, s. 163, punkt 1.

55 — Domen i det ovannämnda målet Reichert II, punkt 34, där domstolen på grundval av denna definition ansåg att en "*actio pauliana*" i fransk rätt inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 24.

det interimistiska förfarandet, och som regleras i artikel 289 och följande artiklar i civilprocesslagen, omfattas av denna definition?

109. Denna fråga är berättigad, enligt en doktrin, därför att "... det interimistiska förfarandet (*kort geding*) har genomgått en betydande utveckling i nederländsk praxis. Från att ha varit ett snabbt och *provisoriskt* förfarande har det interimistiska förfarandet till stor del blivit ett förfarande av definitiv karaktär för brådskande fall ... Frågor av mycket stor social eller ekonomisk betydelse som kräver en brådskande lösning, som exempelvis åläggande att upphöra med en strejk, är ofta föremål för ett interimistiskt förfarande, och sakfrågan behandlas sedan inte av allmän domstol. Nederländska domstolar använder mycket sällan i interimistiska förfaranden möjligheten att ålägga parterna att väcka talan i sak inom en viss tidsfrist, vilket medför att förfarandet tappar det mesta av sin provisoriska karaktär". [56]

110. Enligt indelningen i en annan doktrin [57] tillhör "kort geding" i nederländsk rätt, i likhet med "référé-provision" i fransk rätt, "de åtgärder som helt eller delvis föregriper avgörandet i sak", och som skiljer sig från mer traditionella interimistiska åtgärder som finns i andra rättsordningar, såsom "säkerhetsåtgärder i snäv bemärkelse som har till syfte att säkerställa verkställighet eller genomföra verkställigheten på förhand", eller "tillfälliga åtgärder eller skyddsåtgärder för att interimistiskt reglera den faktiska situationen i förhållande till ett omstritt rättsligt förhållande".

111. Vissa anser emellertid att "det kan ... anses att ordalydelsen i artikel 24 medför en rigorös åtskillnad mellan interimistiska åtgärder och avgörande i sak, så att varje åtgärd som innebär ett föregripande av avgörandet i sak upphör att vara interimistisk i den mening som avses i Brysselkonventionen". [58] Även kommissionen intog denna ståndpunkt i det ovannämnda målet W./H.

112. Jag anser dock inte att en åtgärd, som den som förordnades interimistiskt i förevarande mål på grundval av artikel 289 och följande artiklar i civilprocesslagen, varigenom gäldenären åläggs att betala ett belopp enligt ett interimistiskt beslut, [59] kan anses syfta till "att upprätthålla en faktisk eller rättslig situation, för att skydda de rättigheter som begärs fastställda vid den domstol som prövar målet i sak".

56 — Droz, G. A. L., kommentar till domen i det ovannämnda målet W./H., *Revue critique de droit international privé*, 1984, s. 354, punkt 4.

57 — Tarzia, G., anfört arbete, punkt 2.

58 — Bischoff, J-M. och Huet, A.: "Chronique de jurisprudence de la Cour de Justice des Communautés européennes", *Journal du droit international*, 1982, s. 1, s. 942, 947.

59 — På grund av att de åtgärder som kan beviljas i ett förfarande för "kort geding" kan vara av mycket skiftande karaktär, kommer jag inte att allmänt ta ställning till detta förfarande med avseende på artikel 24 i konventionen, vilket Hoge Raads fjärde fråga syftar till. Jag kommer att inrikta mina anmärkningar på det förfarande som inletts i förevarande mål. Den fjärde och den sjätte frågan kommer följaktligen att bedömas samtidigt.

113. För det första kan det faktum att en sådan åtgärd rör pengar inte hindra att den kvalificeras bland "interimistiska åtgärder, däribland skyddsåtgärder".

114. Detta var i varje fall domstolens bedömning i dom av den 21 maj 1980 i mål 125/79, Denilauler (REG 1980, s. 1553; svensk specialutgåva, volym 5, s. 197). Det målet anhängiggjordes vid EG-domstolen av en tysk appellationsdomstol, där det ingetts en begäran om att få ett exekvaturbeslut avseende ett interimistiskt beslut från en fransk domstol, varigenom en borgenär tillläts att belägga gäldenärens konto i en bank i Tyskland med kvarstad. Även om domstolen inte uttryckligen uttalade sig rörande kvalificeringen av en sådan åtgärd med avseende på artikel 24, fastslog den att ett exekvaturbeslut inte kunde medges i det målet därför att förfarandet vid den franska domstolen inte hade varit kontradiktoriskt och rätten till försvar hade åsidosatts. Därmed anser jag att domstolen indirekt medgav att sådana åtgärder kan kvalificeras som "interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" i den mening som avses i artikel 24, men att de endast kan omfattas av bestämmelserna i avdelning III om de har förordnats i ett kontradiktoriskt förfarande.

115. Ett annat exempel kan hämtas från ett senare beslut, [60] som jag anser kan klargöra vissa principer som kan ge vägledning vid domstolens tolkning, trots att beslutet inte fattades inom ramen för Brysselkonventionen utan i ett överklagande av ett beslut av förstainstansrättens ordförande i ett interimistiskt förfarande. I detta beslut angavs följande:

"Av ordalydelsen i det överklagade beslutet framgår det ... att en åtgärd som består i att en del av den yrkade ersättningen i huvudmålet beviljas (såsom förskott) i syfte att skydda sökandens intressen fram till dagen för avkunnande av domen i huvudmålet strider mot det interimistiska förfarandets villkor eller karaktär oberoende av de faktiska och rättsliga omständigheterna i det särskilda fallet". [61]

Domstolen ansåg dock att

"[d]et kan ... inte på ett allmänt och abstrakt sätt i förväg uteslutas att en förskottsbetalning, även om beloppet motsvarar ett yrkande i huvudmålet, är nödvändig för att garantera verkan av domen i huvudmålet och att en sådan i förekommande fall kan framstå som berättigad med hänsyn till föreliggande intressen". [62]

116. För det andra syftar den åtgärd som begärts enligt "kort geding" till att skydda

60 — Beslut av den 29 januari 1997 i mål C-393/96 P (R), Antonissen mot rådet och kommissionen (REG 1997, s. I-441).

61 — Ibidem, punkt 35.

62 — Ibidem, punkt 37.

"de rättigheter som begärs fastställda vid den domstol som prövar målet i sak" i den mening att den inte är av definitiv karaktär.

117. I artikel 292 i civilprocesslagen föreskrivs det nämligen att sådana åtgärder inte skall föregripa avgörandet i saken. Dessa åtgärder vinner således inte laga kraft. Följaktligen uppfattas det förfarande som föreskrivs i artikel 289 och följande artiklar som ett förfarande av provisorisk karaktär.

118. Den omständigheten att det tycks som att den aktuella tendensen i de nederländska domstolarnas praxis är att en talan om prövning i sak ofta inte förs när det interimistiska förfarandet inleds, eller vid en senare tidpunkt, påverkar inte detta övervägande.

119. Om åtgärden trots att dess syfte endast är av interimistisk karaktär skulle bli definitiv, beror detta på inställningen hos parterna i målet. Kommissionen har angett följande: "Om svaranden samtycker till avgörandet, är det detta samtycke som medför att vad som är tänkt som en interimistisk åtgärd får en definitiv karaktär. Om svaranden underlåter att begära ogiltigförklaring av en åtgärd som förordnats interimistiskt, fastän det inte har väckts en talan om prövning i sak, beror på samma sätt avgörandet endast på svaranden och förändrar inte på något sätt åtgärdens interimistiska karaktär". [63]

120. Som svar på den fjärde och den sjätte frågan drar jag därför slutsatsen att interimistiska åtgärder som syftar till att förplikta en gäldenär att betala ett belopp, som förordnas inom ramen för artikel 289 och följande artiklar i civilprocesslagen, utgör "interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder" i den mening som avses i artikel 24 i Bryssel-konventionen.

2. *De nationella domstolarnas behörighet*

121. Genom att ansökan enligt artikel 24 får inges till de nationella domstolarna i en konventionsstat "även om domstol i en annan konventionsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna konvention", är artikeln tillämplig oavsett vilken behörighetsregel som enligt konventionen gäller för att avgöra målet i sak. Följaktligen skall alla domstolar bedöma sin behörighet enligt *lex fori*.

122. Inom ramen för den behörighet som tilldelats de nationella domstolarna genom artikel 24 i konventionen anser EG-domstolen att dessa skall "... göra förordnandet beroende av förutsättningar som

63 — Punkt 37 i dess yttrande.

säkerställer att åtgärden behåller sin interimistiska eller på säkerhet inriktade karaktär". [64]

Domstolen har i synnerhet understrukit att "... beviljandet av sådana åtgärder från domstolens sida kräver särskild omsorg och ingående kunskap om de konkreta förhållandena inom vars ram åtgärderna skall verka. Beroende på omständigheterna och särskilt med hänsyn till handelsbruk, måste det vara möjligt att tidsbegränsa beviljandet eller att, beroende på arten av de tillgångar eller varor som omfattas av de avsedda åtgärderna, kräva bankgarantier eller utse en syssloman".

123. Frågan är om det krävs att andra villkor är uppfyllda för att de nationella domstolarna skall vara behöriga?

a) Kravet att talan även skall väckas vid en domstol som är behörig att avgöra målet i sak

124. Genom den femte frågan vill Hoge Raad veta om den behörighet som följer av artikel 24 oundvikligen förutsätter att ett förfarande för prövning i sak är anhängigt eller kan anhängiggöras vid en annan domstol.

125. Som svar på denna fråga ansluter jag mig till den ståndpunkt som i doktrinen uttryckts av vissa på följande sätt: "... artikel 24 är tillämplig på samma sätt oavsett om ett förfarande för prövning i sak är anhängigt vid en annan domstol eller ej ... Naturligtvis krävs det inte enligt artikel 24 att det redan har väckts en talan om prövning i sak vid en domstol för att en interimistisk åtgärd eller en säkerhetsåtgärd skall kunna begäras vid en annan domstol...". [65]

126. Som kommissionen har understrukit [66] är det tillräckligt att hänvisa till ordalydelsen i artikel 24, enligt vilken den som inger en begäran erbjuds en ytterligare behörig domstol, "*även om* domstol i en annan konventionsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna konvention". [67]

127. Behörigheten enligt artikel 24 omfattar endast interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder. Som angetts ovan undantas genom denna bestämmelse således möjligheten att avgöra målet i sak. Den domstol där en ansökan om sådana interimistiska åtgärder eller säkerhetsåtgärder inges är emellertid inte alltid den domstol som är behörig att avgöra målet i sak enligt avsnitt 2—6 i avdelning II i konventionen. Det är av detta skäl som det klargörs i artikel 24 att den omständigheten att en annan domstol är behörig att pröva målet i sak inte hindrar att domstolen i fråga beslutar om de omtvistade åtgärderna, eftersom det är den "... som också är bäst lämpad att uppskatta de förhål-

64 — Domen i det ovannämnda målet Denilauler, punkt 15.

65 — Bischoff, J.-M. och Huet, J., anfört arbete, s. 947.

66 — Punkt 41 och följande punkter i dess yttrande.

67 — Min kursivering.

landen som kan leda till att de begärda åtgärderna beviljas eller vägras och att föreskriva bestämmelser och villkor som sökanden skall respektera för att garantera den interimistiska eller säkerhetshetsmässiga karaktären av åtgärderna som beviljas". [68]

128. Att i detta sammanhang kräva att ett förfarande i sak redan är anhängigt är inte till någon nytta. Det är i det avseendet tillräckligt att det finns en möjlighet att målet kan avgöras i sak. Som jag redan har nämnt ges det i artikel 292 i civilprocesslagen principiellt en möjlighet till detta.

129. Som svar på den femte frågan drar jag således slutsatsen att den behörighet som föreskrivs i artikel 24 i konventionen inte är underställd villkoret att det redan inletts ett förfarande för prövning i sak. Det är i det avseendet tillräckligt att det finns en möjlighet att inleda ett sådant förfarande.

b) Möjligheten för en nationell domstol att anse sig behörig enligt en exorbitant behörighetsregel

130. Om den nationella domstolen som ombetts att besluta om en interimistisk åtgärd eller en säkerhetsåtgärd i enlighet med artikel 24 bedömer sin behörighet enligt *lex fori*, är det frågan om konventionsstaternas alla regler om internationell behörighet kan utgöra underlag för de nationella domstolarnas behörighet i fråga om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, eller om tvärtom artikel 24 undantar vissa behörighetsregler. Kan det godtas att en nationell domstol, som är behörig enligt artikel 24, gör sin prövning på grundval av en nationell lagregel, som enligt artikel 3 i konventionen utgör en exorbitant behörighetsregel? Detta är föremålet för den första delen av den sjunde frågan.

131. Den tyska regeringen har anfört att svaret på denna fråga är av särskild betydelse, eftersom "det vid erkännande och exekvatur av en interimistisk åtgärd inte kan ske en kontroll av om den nationella domstolen där talan är anhängig har internationell behörighet, och eftersom behörighetsreglerna inte omfattas av grunderna för rättsordningen (*ordre public*) enligt artikel 27 punkt 1 i Brysselkonventionen". [69]

132. Som bekant fastställs i artikel 3 principen att talan mot den som har hemvist i en konventionsstat får väckas vid domstol i en annan konventionsstat "endast med stöd av bestämmelserna i avsnitt 2 till 6 i [avdelning II i konventionen]".

68 — Domen i det ovannämnda målet Denilauler, punkt 16.

69 — Punkt II.4 c i dess yttrande.

133. Artikel 24 utgör emellertid den enda bestämmelsen i avsnitt 9 i denna avdelning, och följaktligen tycks bestämmelserna i artikel 3 inte vara tillämpliga på artikel 24.

134. Att godta att en hänvisning till artikel 24 som *lex fori* även kan medföra tillämpning av en exorbitant behörighetsregel anser jag inte förändrar betydelsen av det undantag som föreskrivs i artikel 3.

135. Tvärtom anser jag att det kan utgöra en fördel. Med hänsyn till den brådskande situation som i allmänhet ligger till grund för en ansökan om interimistiska åtgärder, bör den som ansöker om en åtgärd som syftar till att upprätthålla en faktisk eller rättslig situation kunna vända sig till den domstol som är närmast.

136. Visserligen medför det att domstolen på den ort där sökanden har sin hemvist blir behörig, tvärtemot den principiella regeln i artikel 2. De åtgärder som kan vidtas inom ramen för behörigheten enligt artikel 24 har dock oundvikligen "karaktär av interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder". Efter förordnande om dessa åtgärder ankommer det följaktligen, om så inte redan har skett, på den berörda parten, i förekommande fall svaranden, att väcka talan i sak vid den behöriga domstolen.

c) Kravet att åtgärden skall kunna verkställas i den stat där domstolen är belägen

137. I doktrinen läggs ibland till ett annat villkor, enligt vilket den nationella domstol där talan är anhängig inte kan förklara sig behörig att vidta de åtgärder som avses i artikel 24, även om den enligt nationell lagstiftning är behörig att göra det, när beslutet endast kan verkställas efter ett exekvatursförfarande. Enligt detta synsätt kan den nationella domstolen endast vidta sådana åtgärder om dess beslut kan verkställas i den stat där domstolen är belägen. [70]

138. Den mycket allmänna ordalydelsen i artikel 25 [71] leder till att beslut om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, kan erkännas och verkställas enligt avdelning III i konventionen. "Artikel 24 utesluter inte att interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som ... förordnats om i ursprungsstaten efter ett förfarande av kontradiktorisk karaktär, kan erkännas eller verkställas enligt bestämmelserna i artikel 25—49 i konventionen". [72]

70 — Se i det avseendet, Béraudo, J.-P., i *Juris-Classeur "Europe"*, volym 6, häfte 3030, punkt 39; Gaudemet-Tallon, H., anfört arbete, punkt 271; Gothot, P. och Holleaux, D., anfört arbete, punkterna 202 och 203.

71 — Artikel 25 har följande lydelse: "I denna konvention förstås med dom varje avgörande som har meddelats av domstol i en konventionsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader".

72 — Domen i det ovannämnda målet Denilauler, punkt 17.

139. En domstol i en konventionsstat kan således vara behörig att förordna om en sådan åtgärd, även om åtgärden endast kan verkställas i en annan konventionsstat. För övrigt motsatte sig inte EG-domstolen i domarna i de ovannämnda målen De Cavel I och Denilauler att en fransk domstol förordnade om säkerhetsåtgärder avseende tillgångar i Tyskland (plombering och kvarstad i målet De Cavel I, ett bankkonto belades med kvarstad i målet Denilauler). De franska besluten i dessa två mål kunde visserligen inte erkännas och verkställas i enlighet med Brysselkonventionen, men det berodde på rättsområdet i fråga respektive på rätten till försvar.

140. Följaktligen skall det som svar på den andra delen av den sjunde frågan anges att domstolens behörighet enligt artikel 24 inte är underställd villkoret att den åtgärd som den kommer att vidta kan verkställas i den stat där domstolen är belägen.

141. Till följd av detta bortfaller den åttonde frågan.

IV —Förslag till avgörande

142. Av de skäl som angetts ovan föreslår jag att domstolen skall besvara frågorna från Hoge Raad der Nederlanden på följande sätt:

1) Den behörighet inom avtalsförhållanden som en domstol har enligt artikel 5 punkt 1 i konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, som undertecknades i Bryssel den 27 september 1968, är inte beroende av vilken typ av förfarande som har anhängiggjorts vid den. I synnerhet kan en domstol i en konventionsstat vara behörig enligt denna bestämmelse att avgöra en ansökan om interimistiska åtgärder som syftar till att gäldenären, genom ett omedelbart verkställbart beslut, skall förpliktas att betala ett belopp till borgenären, utan att domstolens behörighet kan underställas villkor som inte hör samman med artikel 5 punkt 1, såsom att beslutet skall kunna verkställas i den stat där domstolen vid vilken ansökan har ingetts är belägen.

2) Den omständigheten att parterna har infört en skiljeklausul har i förekommande fall endast betydelse för *lex fori*, med tillämpning av vilken det ankommer på den domstol vid vilken ansökan har ingetts att avgöra huruvida den är behörig.

143. Vidare:

3) Som svar på den fjärde och den sjätte frågan:

Artikel 24 i konventionen skall tolkas på så sätt att begreppet ”interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder” omfattar den möjlighet, som föreskrivs i artikel 289 och följande artiklar i den nederländska civilprocesslagen, att i brådskande fall ansöka om att ordföranden för Arrondissementsrechtbank meddelar ett interimistiskt beslut om att gäldenären skall betala ett belopp för att uppfylla en avtalsförpliktelse.

4) Som svar på den femte frågan:

Vid tillämpningen av artikel 24 i konventionen saknar det betydelse att ett förfarande i sak har inletts eller inleds senare, om möjligheten att inleda ett förfarande i sak föreligger enligt nationell rätt.

5) Som svar på den sjunde frågan:

Det saknar även betydelse om domstolen grundar sin behörighet enligt artikel 24 i konventionen på en bestämmelse i nationell rätt som anges i artikel 3 andra stycket i konventionen.

En domstols behörighet enligt artikel 24 i konventionen är inte underställd villkoret att den åtgärd som den beslutar om skall kunna verkställas i den stat där domstolen är belägen.